

Секція:
ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ТА МЕТОДИЧНІ
АСПЕКТИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Богдана СТЕФАНЧУК

*Асистентка,
здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
Тернопіль, Україна
b.stefanchuk@tnpu.edu.ua*

ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТИРІВ УЧНІВ ЗАСОБАМИ
ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ ТА ФРАНКОМОВНОЇ КУЛЬТУРИ У
СУЧАСНІЙ СЕРЕДНІЙ ОСВІТІ

Сучасна система середньої освіти орієнтується на формування особистості, здатної до свідомого вибору, відповідальної поведінки та активної участі у суспільному житті. У цьому контексті особливого значення набуває проблема формування ціннісних орієнтирів учнів як основи їхнього світогляду та соціальної ідентичності. Освітній процес поступово трансформується від передачі знань до розвитку компетентностей, серед яких ціннісна складова відіграє ключову роль [2, с. 45].

Іноземна мова, зокрема французька, виступає не лише як засіб комунікації, але і як інструмент пізнання культури, носія певної системи цінностей і норм. Франкомовна культура відкриває перед учнями можливість ознайомитися з іншими моделями поведінки, світоглядними установками та культурними традиціями, що сприяє формуванню толерантності, відкритості та здатності до міжкультурного діалогу [3, р. 22; 4, р. 15]. Водночас питання цілеспрямованого використання французької мови як засобу формування ціннісних орієнтирів у сучасній середній освіті потребує подальшого теоретичного та методичного осмислення.

У галузі методики викладання іноземних мов важливе місце займає міжкультурний підхід, який передбачає поєднання мовної та культурної підготовки учнів. Дослідження М. Байрама, К. Крамш та інших учених доводять, що вивчення іноземної мови є ефективним засобом формування міжкультурної компетентності, яка включає розуміння цінностей інших культур і здатність до їх інтерпретації [3, р. 57].

Разом із тим, питання використання франкомовної культури як інструменту формування ціннісних орієнтирів учнів у сучасній середній школі залишається недостатньо розробленим, що зумовлює актуальність даного дослідження.

Формування ціннісних орієнтирів учнів у процесі вивчення французької мови відбувається на перетині мовної підготовки та культурного пізнання. Французька мова виступає як засіб доступу до культурного простору франкомовних країн, що дозволяє учням ознайомитися з різноманітними соціокультурними моделями та системами цінностей [6, р. 41].

Франкомовна культура репрезентує такі цінності, як свобода особистості, повага до прав людини, громадянська відповідальність, культурне різноманіття та толерантність. Засвоєння цих цінностей відбувається не шляхом прямого навчання, а через інтерпретацію культурних текстів, аналіз поведінки персонажів, обговорення соціальних проблем та порівняння культурних традицій

Важливу роль у цьому процесі відіграє використання автентичних матеріалів, зокрема літературних творів, публіцистичних текстів, відео- та аудіоконтенту. Вони створюють умови для занурення учнів у культурний контекст і сприяють розвитку їхньої здатності до критичного мислення та рефлексії [5, р. 101].

Ефективним засобом формування ціннісних орієнтирів є також інтерактивні методи навчання: дискусії, рольові ігри, дебати, проєктна діяльність. У процесі такої взаємодії учні не лише вдосконалюють мовні навички, але й формують власну позицію, вчаться аргументувати її та враховувати інші точки зору.

Таким чином, французька мова у сучасній середній освіті виступає не лише як навчальний предмет, але як засіб формування особистості, здатної до міжкультурного діалогу та усвідомленого ціннісного вибору.

Отже, французька мова та франкомовна культура мають значний потенціал у формуванні ціннісних орієнтирів учнів сучасної середньої школи. Їх інтеграція у навчальний процес сприяє розвитку міжкультурної компетентності, критичного мислення та соціальної відповідальності.

Формування цінностей відбувається через активне залучення учнів до інтерпретації культурного матеріалу, що робить цей процес більш ефективним і усвідомленим.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бех І. Д. Виховання особистості: особистісно орієнтований підхід. Київ: Либідь, 2003. 280 с.
2. Бібік Н. М. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи. Київ: К.І.С., 2004. 112 с.

3. Byram M. Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence. Clevedon: Multilingual Matters, 1997. 124 p.
4. Kramsch C. Context and Culture in Language Teaching. Oxford: Oxford University Press, 1993. 295 p.
5. Conseil de l'Europe. Cadre européen commun de référence pour les langues. Paris: Didier, 2001. 192 p.
6. Nida E. Language and Culture. Shanghai: Foreign Language Education Press, 2001. 157 p.
7. Hall E. T. Beyond Culture. New York: Anchor Books, 1976. 320 p.

Іван ЛУЧКА

*Асистент,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
Тернопіль, Україна
luchka.ivan@gmail.com*

АКСІОЛОГІЧНИЙ ВИМІР ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ ПОЧАТКОВОЇ МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТИ

Постановка проблеми у загальному вигляді. Сучасний етап реформування національної системи загальної середньої освіти, що реалізується через стратегічні орієнтири концепції «Нова українська школа», характеризується кардинальною зміною методологічних парадигм. Центральне місце в цьому процесі посідає перехід від знання-центричного підходу, спрямованого на пасивне засвоєння учнями готового масиву інформації, до компетентнісного та антропоцентричного підходів. Трансформація першого (початкового) рівня загальної середньої освіти вимагає чіткого переосмислення не лише технологічних, дидактичних чи суто прагматичних результатів навчання, а й глибинного аксіологічного (ціннісного) наповнення кожної освітньої галузі.

Математична освітня галузь традиційно і тривалий час розглядалася як інструментальна та суто прагматична дисципліна, що покликана формувати в молодших школярів базові обчислювальні навички, логічне мислення та первинні просторові уявлення. Проте в умовах гуманізації сучасної школи математика постає як потужне інформаційне та виховне поле, здатне виступати ефективним засобом трансляції соціокультурних, національних та загальнолюдських цінностей. Аксіологічний вимір початкової математичної освіти нормативно зафіксований у Державному стандарті початкової освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-методологічні засади моделювання змісту освіти, виховного потенціалу навчання та теорії підручникотворення у початковій школі досліджували відомі українські вчені